

SYLABUS PRZEDMIOTU – SZKOŁA DOKTORSKA

CYKL KSZTAŁCENIA OD 2022 DO 2026

OGÓLNE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE				
Tytuł przedmiotu	Pracownia Doktorska			
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Szkoła Doktorska w Uniwersytecie Rzeszowskim			
Typ przedmiotu (obowiązkowy, fakultatywny)	Obowiązkowy			
Rok/semestr	I-IV / I – VIII			
Dyscyplina	Archeologia			
Język wykładowy	polski			
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu	Dr hab. prof. UR Marcin Wołoszyn			
Imię i nazwisko prowadzącego przedmiot	Dr hab. prof. UR Marcin Wołoszyn			
Wymagania wstępne	Status doktoranta oraz wstępny plan badawczy			
STRESZCZENIE PRZEDMIOTU (syntetyczny opis treści oraz celów przedmiotu; 100-200 słów)				
Treścią zajęć będzie przygotowanie Doktoranta do źródłoznawczej pracy nad dziejami polskiej archeologii: 1). zdefiniowanie problemu badawczego będącego przedmiotem dysertacji doktorskiej a więc określenie ram geograficznych i czasowych studium; 2). omówienie źródeł do dziejów PRL oraz historii polskiej archeologii w tym okresie, ze szczególnym uwzględnieniem archiwów (Archiwum Akt Nowych, archiwa PAN [Warszawa], IAE PAN [Warszawa], archiwa osób prywatnych np. K. Jażdżewski [Muzeum Łódź]); 3). omówienie źródeł do dziejów Polski wschodniej w XX wieku, w tym rozwoju nauki i kultury (archiwa naukowe [zwłaszcza UMCS [Lublin], Muzeum Narodowe [Przemyśl – tu zwł. zespół danych do działalności A. Żakiego], Muzeum Okręgowe [Rzeszów]); 4). historia mówiona (oral history) jako źródło do dziejów polskiej archeologii; 5). cenzura naukowa w okresie PRL i jej znaczenie dla poznania dziejów polskiej archeologii; 6). krytyczna lektura najważniejszych tekstów na temat dziejów polskiej archeologii po II wojnie światowej i na temat historii wczesnego PRL, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii przyczyn finansowania badań naukowych przez władze PRL (nacjonalistyczna legitymizacja władzy komunistycznej w Polsce) oraz rywalizacji Kościoła / PZPR w zakresie uroczystości milenijnych; 6). merytoryczna i logistyczna pomoc Doktorantowi w indywidualnych przedsięwzięciach badawczych (zwł. w wyjazdach na kwerendy krajowe, prowadzenie wywiadów z badaczami); Treści przedmiotu: ściśle związane z tematem pracy doktorskiej (tytuł roboczy: W cieniu millenium. Badania archeologiczne nad wczesnym średniowieczem w Polsce wschodniej po II wojnie światowej).Przed wszystkim są to treści prac takich autorów jak: A. Abramowicz, M. Kurkowska-Budzan, J. Lech, A. Młynarczyk-Tomczyk, Z. Romek, R. Stobiecki, A. Szczerba, J. Szumski, M. Zaremba.				
EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU I METODY WERYFIKACJI				
Symbol efektu uczenia się	Zakładane efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK (symbol)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw., itp.)	Metody weryfikacji (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt itp.)
Wiedza Lp.	Zna i rozumie			
1	światowy dorobek (także teoretyczne zagadnienia ogólne z dyscyplin pokrewnych) archeologii i badań nad historia archeologii, w	P8S_WG/1	konwersatorium	Dyskusja, prezentacja

- a. antyniemieckość jako szansa na legitymizację PZPR w oczach obywateli PRL,
- b. mniejszości etniczne/religijne w okresie PRL,
- c. szanse i ograniczenia na umiędzynarodowienie badań w PRL,

III. Peryferie PRL – między modernizacją a stagnacją

Historia gospodarcza PRL i (nieudane) próby modernizacji Polski wschodniej

IV. Badania milenijne w Polsce wschodniej. Ludzie i instytucje

- a. Lublin (Stefan Nosek, Jan Gurba),
- b. Chełm (Stanisław Skibiński),
- c. Przemyśl (Andrzej Żaki)
- d. Karpacka Ekspedycja Archeologiczna,
- e. Rzeszów (Kazimierz Moskwa),

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU (KRYTERIA OCENIANIA)

Zaliczenie z oceną przedmiotu po każdym semestrze realizacji zajęć,
obowiązująca skala ocen: 2.0, 3.0, 3.5, 4.0, 4.5, 5.0

- 1). merytoryczna aktywna obecność na zajęciach,
- 2). akceptowalny poziom wiedzy na zajęciach,
- 3). przygotowanie tekstu w formie gotowej do druku (obszernej recenzji studium z zakresu historii polskiej archeologii) – raz na dwa semestry,

CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY DOKTORANTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny realizowane w kontakcie bezpośrednim wynikające planu z studiów	240 – 8 x 30 godz.
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	50
Godziny realizowane samodzielnie przez doktoranta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	430 godz.
SUMA GODZIN	720 godz.
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS*	24

LITERATURA

Literatura podstawowa:	Abramowicz, Andrzej. <i>Historia archeologii polskiej XIX i XX wieku</i>. Warszawa-Łódź 1991. Kurkowska-Budzan, Marta, Zamorski, Krzysztof (red.). <i>Oral History: The Challenges of Dialogue</i>. Amsterdam 2009. Lech Jacek. <i>Between captivity and freedom: Polish archaeology in the 20th century</i>. <i>Archaeologia Polona</i> 35–36 (1997-1998), 25–222. Lech Jacek. <i>O genezie i wczesnych dziejach Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN wraz z uwagami do artykułu 'Imperium atakuje', pióra Prof. Stefana K. Kozłowskiego</i>. <i>Przegląd Archeologiczny</i> 57 (2009), 191-214. Lozny Lumir R. (red.). <i>Archaeology of the Communist Era: A Political History of Archaeology of the 20th Century</i>. Cham 2017. Noszczak Bartłomiej. <i>'Sacrum' czy 'profanum'? Spór o istotę obchodów milenium polskiego (1949-1966)</i>. Warszawa 2002. Szczerba Adrianna. <i>Kierownictwo badań nad początkami Państwa Polskiego (1949-1953). Geneza, działalność, znaczenie</i>, Łódź 2022. Szumski Jan. <i>Polityka a historia. ZSRR wobec nauki historycznej w Polsce w latach 1945-1964</i>. Warszawa 2016. <i>Wysiedlenia, wypędzenia i ucieczki 1939–1959. Atlas ziem Polski</i>, Warszawa 2008.
------------------------	--

	Zaremba Marcin. <i>Komunizm, legitymizacja, nacjonalizm: nacjonalistyczna legitymizacja władzy komunistycznej w Polsce</i>, Warszawa 2001. Zaremba Marcin. <i>Wielka trwoga. Polska 1944-1947. Ludowa reakcja na kryzys</i>, Kraków 2012.
Literatura uzupełniająca:	Błachowska Katarzyna, <i>Cherven' Towns: 'gold apple' of archaeology – 'gordian knot' of historiography. The region's history up to 1340 in the perspective of Polish, Russian and Ukrainian historians, 18th–20th century</i> = <i>Grody Czerwieńskie: „złote jabłko archeologii” – „węzeł gordyjski” historiografii. Dzieje regionu do roku 1340 w ujęciu historyków polskich, rosyjskich i ukraińskich, XVIII–XX w.</i>, [w:] <i>From Cherven' Towns to Curzon Line. The lands on the Middle Bug during the Middle Ages and the historiographic perspective on the formation of Poland's eastern border, 18th–21st cc.</i> = <i>Od Grodów Czerwieńskich do linii Curzona. Dzieje środkowego Pobuża w wiekach średnich oraz postrzeganie formowania się wschodniej granicy Polski w historiografii XVIII–XXI w.</i>, vol. II, red. M. Wołoszyn, Kraków–Leipzig–Rzeszów–Warszawa 2017, s. 17–594. Brather Sebastian, <i>Ethnische Interpretationen in der frühgeschichtlichen Archäologie. Geschichte, Grundlagen und Alternativen</i>, Ergänzungsbände zum Reallexikon der Germanischen Altertumskunde 42, Berlin 2004. Buko Andrzej, <i>Czy Józef Kostrzewski był badaczem wczesnego średniowiecza?</i> „<i>Fontes Archaeologici Posnanienses</i>” 2014, 50/1, s. 101–110. Curta Florin, <i>The changing image of the Early Slavs in the Rumanian historiography and archaeological literature. A critical survey</i>, [w:] <i>Text, context, history, and archaeology: studies in Late Antiquity and the Middle Ages</i>, red. F. Curta, V. Spinei, București 2009, s. 131–216. <i>Eine hervorragend nationale Wissenschaft. Deutsche Prähistoriker zwischen 1900 und 1995</i>, red. H. Steuer, Berlin–New York 2001. Grossman Anna, <i>Biskupin w 'międzyczasach'. Katalog powinności</i>, [w:] <i>Z badań nad kulturą społeczeństw pradziejowych i wczesnośredniowiecznych. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Bogusławowi Gedidze w osiemdziesiątą rocznicę urodzin przez przyjaciół, kolegów i uczniów</i>, red. J. Kolendo, A. Mierzwiński, S. Moździoch, L. Żygadło, Wrocław 2013, s. 747–759. Hadler Frank, <i>Drachen und Drachentöter. Das Problem der nationalgeschichtlichen Fixierung in den Historiographien Ostmitteleuropas nach dem Zweiten Weltkrieg</i>, [w:] <i>Die Nation schreiben. Geschichtswissenschaft im internationalen Vergleich</i>, red. Ch. Conrad, S. Conrad, Göttingen 2002, s. 137–164. Kobyliński Zbigniew, Rutkowska Grażyna, <i>Propagandist use of history and archaeology in justification of Polish rights to the 'Recovered Territories' after World War II</i>, „<i>Archeologia Polona</i>” 2005, nr 43, s. 51–124. Kurnatowska Zofia, <i>Archeolodzy wobec politycznej wymowy swoich źródeł</i>, [w:] <i>Dawne kultury w ideologiach XIX i XX wieku</i>, red. J. Olko, Warszawa 2007, s. 37–47. Kurnatowska Zofia, Kurnatowski Stanisław, <i>Der Einfluss nationalistischer Ideen auf die mitteleuropäische Urgeschichtsforschung</i>, [w:] <i>Deutsche Ostforschung und polnische Westforschung im Spannungsfeld von Wissenschaft und Politik. Disziplinen im Vergleich</i>, red. J. Piskorski, J. Hackmann, R. Jaworski, Osnabrück–Poznań 2002, s. 93–103. Młynarczyk-Tomczyk, Anita. <i>Wielka lekcja historii. Prezentacja Tysiąclecia Polski poprzez wystawy w latach 1960-1966/67</i>, Kielce 2022. Młynarczyk-Tomczyk, Anita (red). <i>Obchody „Polskiego Tysiąclecia” 1957-1966/67: w kręgu polityki, nauki i popularyzacji</i>. Kielce 2017. Nora Pierre, <i>Między pamięcią i historią. Les lieux de Mémoire</i>, „<i>Tytuł Roboczy: Archiwum</i>” 2009, nr 2. Pawleta Michał, <i>Przeszłość we współczesności. Studium metodologiczne archeologicznie kreowanej przeszłości w przestrzeni społecznej</i>, Poznań 2016.

	Piotrowska Danuta, <i>Biskupin – ideologie – kultura</i>, [w:] B. Gediga, W. Piotrowski (red.), <i>Archeologia, kultura, ideologie</i>, Biskupińskie Prace Archeologiczne, nr 3, Biskupin–Warszawa 2004, s. 91–155. Pomian Krzysztof, <i>Archeologia, historia, naród</i>, [w:] <i>Archeologia toruńska. Historia i teraźniejszość. Materiały z konferencji naukowej zorganizowanej z okazji 140-lecia muzealnych zbiorów archeologicznych w Toruniu. Toruń 16–17 maja 2002</i>, red. B. Wawrzykowska, Toruń 2004, s. 9–15. Reichenbach Karin. <i>Millionen für's Millenium. Finanzierung und Ausstattung der Forschungen zu den Anfängen des polnischen Staates 1949–1953</i>, [w:] S. Grunwald, U. Halle, D. Mahsarski, K. Reichenbach (red.), <i>Die Spur des Geldes. Mäzene, Förderer und Förderstrukturen der Prähistorischen Archäologie</i>. Bielefeld 2016, 259–280. Romek Z. 2010. <i>Cenzura a nauka historyczna w Polsce 1944-1970</i>. Warszawa. Rutkowski T.P. 2013. Różne barwy przystosowania. Wokół działalności Aleksandra Gieysztor w PRL. <i>Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Politologica</i> 9, 138-156. Silverman Helaine, <i>Contested cultural heritage. A selective historiography</i>, [w:] <i>Contested Cultural Heritage. Religion, Nationalism, Erasure, and Exclusion in a Global World</i>, red. H. Silverman New York 2011, s. 1–49. Snyder Timothy, <i>Rekonstrukcja narodów. Polska, Ukraina, Litwa, Białoruś 1569–1999</i>, Sejny 2009. Snyder Timothy, <i>Skrwawione ziemie. Europa między Hitlerem a Stalinem</i>, Warszawa 2015. <i>The uses of the middle Ages in modern European states. History, Nationhood and the Search for Origins</i>, red. R.J.W. Evans, G.P. Marchal, Basingstoke 2011. Stobiecki Rafał, <i>Historia narodowa wobec historii imperialnej. Z dziejów polsko-rosyjskich sporów historiograficznych w XIX i XX wieku</i>, „Czasopismo Naukowe Kultura i Historia” (https://www.kulturaihistoria.umcs.lublin.pl/archives/3018) [dostęp: 20.12.2017]. Stobiecki Rafał. 1997. Pierwsza konferencja metodologiczna historyków polskich. [W:] R. Bäcker, P. Hübner (red.), <i>Skryte oblicze systemu komunistycznego. U źródeł zła...</i> Warszawa, 193-210. Stobiecki, Rafał. <i>Historiografia PRL. Zamiast podręcznika</i>, Łódź 2021. Wood Ian, <i>The Modern Origins of the Early Middle Ages</i>, Oxford 2013.
--	--

*(1 punkt ECTS odpowiada od 25 – 30 godzin całkowitego nakładu pracy doktoranta, potrzebnego do osiągnięcia założonych efektów)

.....
Data i podpis prowadzącego przedmiotu

.....
Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej